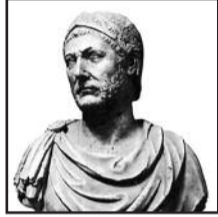

Στις δύο τελευταίες δεκαετίες του 3^{ου} π.Χ. αιώνας διεξήχθη ο Β' Καρχηδονιακός Πόλεμος (218-201 π.Χ.), μια από τις μεγαλύτερες και αγριότερες συγκρούσεις του αρχαίου κόσμου. Οι προεκτάσεις αυτού του πολέμου αγκάλιασαν σχεδόν ολόκληρη τη Μεσόγειο και φυσικά δεν ήταν δυνατό να μην επηρεάσουν και τις εξελίξεις στην Ελλάδα. Η Μακεδονία, κυρίαρχη δύναμη στον ελληνικό χώρο αυτή την περίοδο, από χρόνια έβλεπε την Ρώμη να επεκτείνει την επιρροή της στα δυτικά της σύνορα και συγκεκριμένα στην Ήπειρο και την Ιλλυρία. Όμως οι αλληπάλληλες σαρωτικές νίκες του Καρχηδονίου στρατηγού Αννίβα στην Ιταλία και η δεινή θέση στην οποία έφερε τους Ρωμαίους έδωσαν έναυσμα στον δυναμικό και φιλόδοξο βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππο Ε' να αναλάβει και αυτός δράση εναντίον τους. Συμμαχώντας με τον Αννίβα το 215 π.Χ. και κατασκευάζοντας στόλο, ο Φίλιππος προσέβαλε τις ρωμαϊκές κτήσεις με προοπτική να περάσει κάποια στιγμή απέναντι και να αποβιβάσει στην Ιταλία. Οι Ρωμαίοι, αντιμέτωποι με το φάσμα δύο ισχυρών εχθρικών στρατών στα εδάφη τους, έπρεπε οπωσδήποτε να τον αποτρέψουν να διαπλεύσει το Ιόνιο. Οι Αιτωλοί, παραδοσιακοί αντίπαλοι των Μακεδόνων και ορκισμένοι εχθροί του Φιλίππου, θα αποδεικνύονταν το ιδανικότερο πiónι στα σχέδια τους. Σε μια ακόμη επιτυχή εφαρμογή του «διαίρει και βασίλευε» ξέσπασε σύντομα ο Α' Μακεδονικός πόλεμος, πολλή επιχειρήσεις του οποίου διεξήχθησαν στα εδάφη της Στερεάς Ελλάδος.

Κατάσταση ελληνικού χώρου πριν τον πόλεμο

Το 217 π.Χ. στη Ναύπακτο αποφασίστηκε η λήξη του Β' Συμμαχικού Πολέμου¹. Εκεί ο Αιτωλός Αγέλιος εξεφώνησε έναν μνημειώδη λόγο² γεμάτο διορατικότητα καλώντας τους Έλληνες να σταματήσουν να πολεμούν μεταξύ τους και να ενωθούν ενώπιον των κινδύνων που εμφανίζονταν από τη δύση. Δεν είχε καθόλου άδικο καθώς η σύγκρουση Ρώμης και Καρχηδόνος ήταν ουσιαστικά ένας αγώνας για την πρωτοκαθεδρία της Μεσογείου. Παρότι ο λόγος του επικροτήθηκε από όλες τις πλευρές, μακροπρόθεσμα δεν είχε το απαιτούμενο αντίκρυσμα καθώς η ειρήνη που συνομολόγησαν οι αντιμαχόμενοι απεδείχθη προσωρινή μόνον. Ο Φίλιππος Ε', ουσιαστικά κυρίαρχος πλέον της Ελλάδος, αμέσως στράφηκε κατά των ρωμαϊκών ερεισμάτων σε Ήπειρο και Ιλλυρία αναλαμβάνοντας επιθετικές πρωτοβουλίες. Αφού κατέλαβε κάποια εδάφη αφιέρωσε τον χειμώνα στην κατασκευή στόλου 100 πλοιαρίων. Το γεγονός αυτό του έδινε την δυνατότητα να προσβάλλει αποφασιστικά τις παραλιακές κτήσεις των Ρωμαίων αλλά και μελλοντικά να διαπεραιωθεί στην Ιταλία.

Αννίβας

Το καλοκαίρι του επομένου έτους ο Φίλιππος απέπλευσε για την Ιλλυρία. Πληροφορούμενος όμως πως ρωμαϊκά πλοία³ προσεγγίζουν την περιοχή επέδειξε ατολμία και τελικά αποφάσισε να αποσυρθεί ματαιώνοντας την επιχείρηση και πληγώνοντας το κύρος του. Παρόλα αυτά δεν εγκατέλειψε τα σχέδια του. Μάλιστα μετά την ολοκληρωτική συντριβή των Ρωμαίων από τον Αννίβα στις Κάννες (216) απέστειλε αντιπροσώπους στον Καρχηδόνιο στρατηγό με τον οποίο σύναψε συμμαχία το επόμενο έτος. Όσον αφορά όμως τις διπλωματικές του σχέσεις με τα ελληνικά κράτη της Ελλάδος, οι επιλογές του δεν κρίνονται ως ιδιαίτερα επιτυχημένες. Παρότι παρέλαβε πολύ νέος το θρόνο (17 ετών) είχε επιδείξει αρχικά αξιόλογο χαρακτήρα και έξοκες στρατιωτικές αρετές, με τον ιστορικό Πολλύβιο να του προσδίδει το προσωνύμιο «ερώμενος των Ελλήνων». Με τον καιρό όμως η συμπεριφορά του έγινε οδυόνα και πιο αυταρχική, υπονομεύοντας βαθιά την αξιοπιστία του. Για παράδειγμα, ενεπλάκη σε εσωτερικά θέματα των συμμάχων του Μεσσηνίων όπως επίσης και ότι σύναψε ερωτικές σχέσεις με την νύφη του συμμάχου και φίλου του Αράτου, ισχυρού άνδρα της Αχαϊκής Συμπολιτείας τον οποίο μάλιστα δηλητηρίασε αργότερα μαζί με τον γιό του. Μακροπρόθεσμα οι επιπτώσεις της διπροσωπίας του θα είχαν ολέθριες διπλωματικές συνέπειες για τη Μακεδονία.

Στην αντίπερα όχθη οι Ρωμαίοι γνώριζαν πως ο Φίλιππος θα επανερχόταν σύντομα στην Ιλλυρία. Οι φόβοι τους επιβεβαιώθηκαν καθώς το 213 ο Φίλιππος επιτέθηκε και κατέλαβε μεγάλο τμήμα στο εσωτερικό της χώρας. Καταβεβλημένοι όμως από τις συνεχείς ήττες χρειάζονταν χρόνο για να ανακάμψουν, ενώ όσο ο Αννίβας παρέμενε στα εδάφη τους κάθε σκέψη για αποστολή δυνάμεων εκτός Ιταλίας κρινόταν απαγορευτική, προς το παρόν τουλάχιστον. Όφειλαν ωστόσο να αποτρέψουν πάση θυσία τον Φίλιππο να υλοποιήσει τα σχέδια του, καθώς η απόβαση του επί ιταλικού εδάφους και η σύμπραξη του με τον Αννίβα θα αποτελούσαν την πλέον εφιαλτική εξέλιξη για τους ίδιους. Έπρεπε συνεπώς να δημιουργήσουν έναν αντιπερισπασμό, που θα τον διατηρούσε απασχολημένο στην Ελλάδα. Προς αυτή την κατεύθυνση αποφάσισαν να προσεταιρισθούν τους Αιτωλούς. Δε θα μπορούσε να αποδειχθεί σοφότερη η επιλογή τους.

Συμμαχία Ρωμαίων και Αιτωλών - Έναρξη του πολέμου

Οι Ρωμαίοι ήταν καλοί γνώστες των ελληνικών πραγμάτων. Γνώριζαν πως οι σκληροτράχηλοι και ανυπότακτοι Αιτωλοί ως πτμημένοι του Β' Συμμαχικού Πολέμου με την πρώτη ευκαιρία θα αναζητούσαν εκδίκηση από τους Μακεδόνες. Έτσι τους προσέγγισαν διενεργώντας αρχικά μυστικές επαφές από το 213 π.Χ., ενώ αργότερα δόθηκε πιο επίσημο ύψος στις συνομιλίες. Τον Σεπτέμβριο του 212 π.Χ. ρωμαϊκή ναυτική μοίρα προσορμίζεται στη Ναύπακτο και ο διοικητής της προπραίτωρ Μάρκος Βαλέριος Λαιβίνος παρευρίσκεται στην Εθνική Συνέλευση των Αιτωλών προσκεκλημένος του ανωτάτου άρχοντος της Αιτωλικής Συμπολιτείας, Σκόπα. Η συμφωνία οριστικοποιήθηκε εντός ολίγων ημερών. Είναι χαρακτηριστική για τους σκληρούς της όρους αποκαθούμενη και ως «κείμενο της διαρπαγής». Συγκεκριμένα:

- Ανέθετε την αρμοδιότητα των χειρωνακτικών επιχειρήσεων στους Αιτωλούς και των ναυτικών στους Ρωμαίους.

Ο Α' Μακεδονικός Πόλεμος

Με έμφαση στα γεγονότα της Στερεάς Ελλάδος

Γράφει ο Γεώργιος Αλέξανδρος Μπαλωμένος

Η Ελλάς και ο χώρος του Αιγαίου το 200 π.Χ. Ο χάρτης δεν θα παρουσίαζε μεγάλες διαφορές με την έναρξη του Α' Μακεδονικού πολέμου, 15 χρόνια πριν.

- Όριζε πως τα εδάφη και οι πόλεις ως το ύψος της Κέρκυρας που θα καταλαμβάνονταν θα αποδίδονταν στους Αιτωλούς ενώ οι αιχμάλωτοι και τα μισά λάφυρα (σε περίπτωση από κοινού κατακτήσεως) ή όλα (σε περίπτωση καθαρά ρωμαϊκής κατακτήσεως) θα πήγαιναν στους Ρωμαίους.

- Κάθε μέλος δεσμευόταν πως δε θα συνομολόγούσε ειρήνη με τον Φίλιππο εάν αυτός εξακολουθούσε να βρίσκεται σε πόλεμο με άλλο μέλος της συμμαχίας.

Το ισχυρότερο δέλεαρ πάντως για τους Αιτωλούς ήταν η υποσχέση των Ρωμαίων πως θα τους συνέδραμαν στην κατάληψη της Ακαρνανίας (συμμάχου της Μακεδονίας). Στη συνθήκη επίσης εντάχθηκαν οι σύμμαχοι των Αιτωλών Ηλείοι και Λακεδαιμόνιοι, οι Ιλλυριοί βασιλείς Πλευράτος και Σκερδιλαΐδας και ο βασιλιάς της Περγάμου Αταλός Α'. Πρόκειται για μια επαίσουνη συνθήκη εθνικής προδοσίας με τους Αιτωλούς να βάζουν τον ανόητο τυχοδιωκτισμό τους πάνω από την διορατικότητα, λησμονώντας τον εμπνευσμένο λόγο του συμπολίτη τους Αγέλιου και παραδίδοντας αμέτρητους Έλληνες ομοφύλους τους βορά στα ρωμαϊκά σκλαβοπάζαρα. Παρόλο που η τυπική επικύρωση της συμφωνίας θα καθυστερούσε δύο ακόμη έτη, όλα ήταν έτοιμα πλέον για την έναρξη των πολεμικών επιχειρήσεων. Η ενεργός ανάμιξη των Ρωμαίων στα ζητήματα της Ελλάδος είχε εγκαινιασθεί.

Οι Ρωμαίοι δεν έχασαν καθόλου χρόνο και ανέλαβαν δράση. Στα τέλη του 212 π.Χ. ο Μάρκος Βαλέριος Λαιβίνος έχοντας στη διάθεση του μια λεγεώνα και τουλάχιστον 25 πεντήρεις επιτέθηκε στην Ζάκυνθο. Το νσί στο οποίο υπήρχε μακεδονική φρουρά κατελήφθη με εξαίρεση την ακρόπολη. Ακολούθως κατελήφθησαν και οι ακαρνανικές πόλεις Οινιάδα και Νάσος οι οποίες παρεδόθησαν στους Αιτωλούς. Ύστερα ο Λαιβίνος απεσύρθη στην Κέρκυρα για να περάσει τον χειμώνα ικανοποιημένος από τις εξελίξεις. (Τ.Λιβ. 26.24)

Ο Φίλιππος διαχείμαζε στην Πέλλα όταν ενημερώθηκε για τα τεκταινόμενα. Η αντίδραση του ήταν άμεση. Έσπευσε στην Ιλλυρία και επιτέθηκε στα περίχωρα της ελεγχόμενης από τους Ρωμαίους Απολλωνίας νικώντας μάλιστα τους Απολλωνιάτες σε μάχη. Εν συνεχεία και αφού ερήμωσε μεγάλο μέρος του εσωτερικού της χώρας στράφηκε κατά των Δαρδανών. Προελαύνοντας μέσω Πελαγονίας τους απέσπασε την κομβική σημασία μεθοριακή πόλη Σιντία, διασφαλίζοντας προσωρινά έτσι τη Μακεδονία από τις επιδρομές τους. Με αστραπιαία ταχύτητα κατήλθε στην Θεσσαλία για να εξασφαλίσει την υποστήριξη των Θεσσαλών. Αφήνοντας δύναμη 4000 ανδρών να φρουρεί το πέρασμα των Τεμπών κινήθηκε βορείως και εξεστράτευσε κατά των Μαΐδων στη Θράκη όπου έκαψε τα εδάφη τους και κατέλαβε την πρωτεύουσα τους Ιαμφορίνα. Αναμφισβήτητη αυτή η σειρά εκστρατειών θα εξασφάλιζε τα βόρεια σύνορα της Μακεδονίας, επιτρέποντας αργότερα στον Φίλιππο να επικεντρωθεί απερίσπαστος στο πραγματικό θέατρο των επιχειρήσεων, την κυρίως Ελλάδα.

Οι Αιτωλοί το φθινόπωρο του 211 π.Χ. πληροφορούμενοι πως

ο Φίλιππος είχε κατέλθει στη Θεσσαλία απέστειλαν πρεσβεία στην Σπάρτη επιδιώκοντας την ενεργό συμμετοχή της στον πόλεμο υπέρ τους. Συγχρόνως επιστρατεύθηκαν και ετοιμάστηκαν να εισβάλουν στην Ακαρνανία. Οι δε Ακαρνάνες βρέθηκαν σε δεινή θέση. Ύστεροσαν σε στρατιωτική δύναμη συγκριτικά με τους Αιτωλούς και επίσης ήταν αποθαρρυνμένοι με την απόφλη των Οινιάδων και της Νάσου. Με τη δύναμη της απειλήσις πάντως επιστράτευσαν κάθε διαθέσιμο άνδρα ενώ τα γυναικόπαιδα και τους ηλικιωμένους τους έστειλαν στην γειτονική Ήπειρο. Συγκεντρώνοντας όλες τους τις δυνάμεις τους έδωσαν όρκο να νικήσουν ή να πεθάνουν και καταράστηκαν όσους θα επεδίεχναν δειλία. Παρήλληλα απέστειλαν και αυτοί πρεσβεία στην Σπάρτη⁴ επιζητώντας την ουδετερότητα της. Ακόμη ειδοποίησαν τον Φίλιππο να τους συνδράμει. Εκείνος ανταποκρίθηκε και ξεκίνησε αμέσως με ταχεία πορεία από τη Θράκη όπου πλέον βρισκόταν, όπως αναφέραμε παραπάνω. Οι Αιτωλοί στο άκουσμα αυτής της είδησης εγκατέλειψαν την ιδέα της εισβολής και απεσύρθησαν στα εδάφη τους. Ο δε Φίλιππος, ο οποίος είχε μέχρι τότε προχωρήσει ως το Δίον, επέστρεψε στην Πέλλα.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Ο Β' Συμμαχικός Πόλεμος (220-217 π.Χ.) έφερε αντιμετώπους τη Μακεδονία, την Αχαϊκή Συμπολιτεία και τους συμμάχους τους (την λεγόμενη Ελληνική Συμμαχία) με την Αιτωλική Συμπολιτεία και τις συμμάχους της, Σπάρτη και Ηλεία. Οι Αιτωλοί περιτριγυρισμένοι από εχθρούς αποφάσισαν να διακινδυνεύσουν τον πόλεμο για να χαλαρώσουν τον θανάσιμο κλοιό γύρω τους. Αφορμή ήταν η επιθυμία των συμμάχων να αποσπάσουν το Μαντείο των Δελφών από τον αιτωλικό έλεγχο. Το 219 π.Χ. οι Αιτωλοί επέδραμαν στη Θεσσαλία φτάνοντας μέχρι το Δίον, την ιερή πόλη των Μακεδόνων, το οποίο κατέστρεψαν. Ο Φίλιππος Ε' προήλασε στην Αιτωλία αλλά αναγκάστηκε να στραφεί βορείως για να αντιμετωπίσει εισβολή των Δαρδανών. Οι Αιτωλοί τότε βρήκαν ευκαιρία να καταστρέψουν το ιερό της Δωδώνης. Ως απάντηση το καλοκαίρι του 218 ο Φίλιππος εισέβαλε στην Αιτωλία και κατέστρεψε με αγγριότητα το Θέρμο. Ακολούθησαν διάφορες επιχειρήσεις ληστρικού πλέον χαρακτήρα ώσπου ο Φίλιππος κατέλαβε τις Φθιωτικές Θήβες το 217, στερώντας από τους Αιτωλούς ένα σημαντικό φρούριο για τον έλεγχο της Θεσσαλίας. Τότε διάφορα ελληνικά κράτη μεσολάβησαν - ανεντιτυχώς - για ανακωχή. Σύντομα όμως έφθασε η είδηση πως ο Αννίβας συνέτριψε τους Ρωμαίους στη λίμνη Τρασιμένη. Ο Φίλιππος τότε διαβλέποντας ευκαιρία να πλήξει τους Ρωμαίους επεδίωξε την ειρήνη, πράγμα που έκαναν και οι αποκαμωμένοι Αιτωλοί.

² Πολύβιου, Ιστοριών, Ε', 104

³ Στην πραγματικότητα επρόκειτο μόνο για 10 ρωμαϊκές πεντήρεις (Πολ.Ε', 110,9). Η ανεπάρκεια πληροφοριών αλλά ίσως και το γεγονός πως ο στόλος του αποτελούταν από μικρά σκάφη (λέμβους) έκανε τον Φίλιππο διστακτικό, στερώντας του έτσι μια εύκολη νίκη και γλυτώνοντας τους Ρωμαίους από ένα ισχυρό πλήγμα.

⁴ Στη Σπάρτη τότε σημειώθηκε μια δραματική διπλωματική μονομαχία μεταξύ του Αιτωλού Χλαϊνέα και του Ακαρνάνος Λυκίσκου. Ο Χλαϊνέας καταδίκασε την δεσποτική κυριαρχία των Μακεδόνων στην Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια και ο Λυκίσκος κατηγόρησε τους Αιτωλούς για τη συνεργασία τους με μια ξένη δύναμη, παραβλέποντας τους μεγάλους κινδύνους που ελλοχεύουν. (Πολ. 9,28-39)

Παρουσίαση Πανεπιστημίων - Σχολών

Ιόνιο
Πανεπιστήμιο

Συνεχίζεται στο σημερινό φύλλο η παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου

Τμήμα Ιστορίας

Στο Τμήμα Ιστορίας, του οποίου οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στην οδό Ιωάννου Θεοτόκη 72 στο κέντρο της πόλης, εγγράφονται κατά μέσο όρο ετησίως 130-140 φοιτητές. Πυρήνας των παρεχόμενων σπουδών είναι η ιστορία, δηλαδή η ιστορική έρευνα και η επιστημονική μεθοδολογία ανάλυσης και ερμηνείας του ιστορικού γίνεσθαι από την αρχαία ως την σύγχρονη εποχή. Διδάσκεται η ιστορία του ελληνικού χώρου κατά την αρχαιότητα, την ελληνιστική, την ρωμαϊκή περίοδο, τη βυζαντινή, την περίοδο των δυτικών κυριαρχιών (φραγκοκρατία-βενετοκρατία), την οθωμανική, τη νεότερη και σύγχρονη εποχή, ενταγμένη στην ιστορία του ευρύτερου χώρου της Ανατολικής Μεσογείου αλλά και της Ευρώπης καθώς ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην ιστορία του δυτικού, μεσαιωνικού, νεότερου και σύγχρονου, ευρωπαϊκού κόσμου. Παράλληλα, παρέχεται συστηματική διδασκαλία της ιστορίας του οθωμανικού και αραβικού κόσμου, ενώ στις άμεσες προτεραιότητες του Τμήματος είναι η διδασκαλία της ιστορίας του σινοϊαπωνικού χώρου και της αμερικανικής ηπείρου. Ιδιαίτερη έμφαση έχουν στο Τμήμα, πέραν της πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ιστορίας, η ναυτιλιακή ιστορία και επιπλέον η ιστορία του τοπίου, η ιστορική γεωγραφία και η δημογραφία στο πλαίσιο της διδασκαλίας των οποίων λειτουργούν Σεμινάρια και Μεταπτυχιακά Προγράμματα.

Εκτός όμως της ιστορίας παρέχονται συστηματικές σπουδές σε μαθήματα φιλολογικά, δηλαδή, αρχαία ελληνική, λατινική, βυζαντινή και νεοελληνική φιλολογία, καθώς και τουρκική γλώσσα, όπως επίσης και παιδαγωγικά μαθήματα με έμφαση στην ιστορία της διδασκαλίας. Διδάσκονται επίσης συστηματικά στους φοιτητές του Τμήματος μαθήματα αρχαιολογίας, εθνολογίας, φιλοσοφίας, ανθρωπολογίας και ιστορίας της τέχνης. Η διδασκαλία μαθημάτων όπως πηγές της ιστορίας, ελληνική και λατινική παλαιογραφία και ιστορία της τέχνης εκμεταλλεύεται τον μοναδικό για τα ελληνικά δεδομένα αρχαιολογικό και καλλιτεχνικό πλούτο του νησιού. Τέλος, διδάσκονται συστηματικά τρεις ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά), ενώ λειτουργεί ένα άρτια εξοπλισμένο εργαστήριο πληροφορικής για την άμεση και επαρκή εξοικείωση των φοιτητών με το σύγχρονο ηλεκτρονικό περιβάλλον.

Η διδασκαλία

- Καταβάλλεται προσπάθεια από τους διδάσκοντες του Τμήματος, εκτός των διαλέξεων, η διδασκαλία να γίνεται με εναλλακτικούς τρόπους σε μικρές ομάδες και σεμινάρια με ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών με σκοπό την ανάπτυξη της πρωτοβουλίας τους μέσω της ανάθεσης γραπτών εργασιών και προφορικών παρουσιάσεων καθώς επίσης και με εκπαιδευτικές εκδρομές.

- Το Τμήμα οργανώνει κύκλους ανοιχτών διαλέξεων με καθηγητές του Ιονίου Πανεπιστημίου και προσκεκλημένους καθηγητές και ερευνητές από τα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού, που απευθύνονται σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, όπως επίσης και σε εξωτερικούς ακροατές.

- Οι διαλέξεις, καθώς και τα συνέδρια και συμπόσια που διοργανώνει το Τμήμα, όπως και οι μορφωτικές συμφωνίες και ανταλλαγές με πανεπιστήμια του ευρωπαϊκού χώρου, προσφέρουν τη δυνατότητα στους φοιτητές να έρθουν σε άμεση επαφή και γόνιμο επιστημονικό διάλογο με την υπόλοιπη ελληνική αλλά και τη διεθνή επιστημονική κοινότητα και να ενταχθούν στο ευρύτερο επιστημονικό γίνεσθαι.

Γιατί το Τμήμα Ιστορίας;

Στην εποχή της εξειδίκευσης και του κατακερματισμού των επιστημών, το Τμήμα Ιστορίας παρέχει στους φοιτητές του μια στέρεα γενική επιστημονική κατάρτιση σε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών αντικειμένων δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στο να αποκτήσουν οι φοιτητές παράλληλα με την επιστημονική τους κατάρτιση, σύγχρονη μεθοδολογία και σκέψη καθώς και γλωσσική υποδομή. Οι σπουδές στο Τμήμα Ιστορίας πέραν της δυνατότητας άμεσης επαγγελματικής αποκατάστασης στον εκπαιδευτικό τομέα, δίνουν όλα τα εφόδια για την περαιτέρω εξειδίκευση σε όλα τα πεδία των ανθρωπιστικών επιστημών από την ψυχολογία έως την λογοτεχνία, και των κοινωνικών επιστημών, από την δημοσιογραφία και την πολιτική έως την οικονομία.

Η παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου θα συνεχιστεί στο επόμενο φύλλο.

Ο Α' Μακεδονικός Πόλεμος
Με έμφαση στα γεγονότα της Στερεάς Ελλάδος

Γράφει ο Γεώργιος Αλέξανδρος Μπαλωμένος

Συνέχεια από το χθεσινό μας φύλλο

Οι φλόγες του πολέμου φουντώνουν
- Εκστρατεία του Φιλίππου στη Φθιώτιδα

Την άνοιξη του 210 π.Χ. η ρωμαϊκή ναυτική μοίρα υπό τον Μάρκο Βαλέριο Λαιβίνο απέπλευσε και πάλι από την Κέρκυρα. Περιπλέοντας την Λευκάδα έφτασε στην Ναύπακτο. Εκεί ο Λαιβίνος ανακίνησε στους Αιτωλούς την πρόθεση του να επιτεθεί στην παραλιακή Φωκική πόλη Αντίκυρα. Αυτοί προετοιμάσθηκαν για να τον συνδράμουν και σε τρεις ημέρες η πόλη δέχθηκε σφοδρή επίθεση από ξηρά και θάλασσα. Εντός ολίγων ημερών ακολούθησε η παράδοση της και όπως όριζε η συμφωνία οι Αιτωλοί πήραν τον έλεγχο της πόλης ενώ οι Ρωμαίοι εξανδραπόδισαν τον πληθυσμό. Μετά από αυτή την επιτυχία ο Λαιβίνος, οποίος εξελέγη ύπατος για το τρέχον έτος, επέστρεψε στη Ρώμη. Εκεί υποστήριξε πως εφόσον ο Φίλιππος ήταν ήδη εμπλεγμένος σε πολλά μέτωπα, μπορούσαν πλέον να αποσπά-

Τμήμα ελληνιστικού τείχους Αντίκυρας
(πηγή: Ιστοσελίδα «Δρόμοι του Παισαυνιά»)

σουν με ασφάλεια δυνάμεις από την Ελλάδα αποστέλλοντας τις σε άλλα πιο νευραλγικά σημεία. Ο νεοεκλεγείς ανθύπατος Μακεδονίας Πόπλιος Σουλπίκιος Γάββας Μάξιμος, που τον αντικατέστησε διατέλεσε να αποσύρει την υπάρχουσα ηγεύα, διατηρώντας ωστόσο ακεραία την παρειρισκόμενη ναυτική δύναμη.

Ο Σουλπίκιος συνεχίζοντας το καταστροφικό έργο του προκατόχου του πέρασε στο Αιγαίο όπου κατέλαβε και λεηλάτησε την Αίγινα, το ίδιο έτος. Οι κάτοικοι πωλήθηκαν ως δούλοι και το νησί παρεωρήθη στους Αιτωλούς βάσει της συμφωνίας, οι οποίοι με τη σειρά τους το πούλησαν στον βασιλιά της Περγάμου Άτταλο για 30 τάλαντα. Εκείνος όρισε το νησί σαν βάση για τις ναυτικές του επιχειρήσεις στο Αιγαίο κατά των Μακεδόνων, εισερχόμενος πλέον φανερά στον πόλεμο. Οι Αιτωλοί μάλιστα στη επόμενη Συνέλευση ανέμειναν τιμητικά στον Άτταλο τον τίτλο του Στρατηγού (ανώτατο αξίωμα) της Συμπολιτείας για το επόμενο έτος.

Εν τω μεταξύ ο Φίλιππος δεν έμεινε αδρανής και έκανε και αυτός την παρουσία του στη νότιο Ελλάδα. Κατερχόμενος στην Φθιώτιδα πολιορκύσθηκε την πόλη του Εξίνου⁵ (σημ. Αχινός). Ο Πολύβιος (9.41) περιγράφει λεπτομερώς τις πυρετώδεις προετοιμασίες του Φιλίππου με την κατασκευή πολιορκητικών χειλώνων, κριών, πύργων, λιθοβόλων (είδος καταπέλτη), στοών και σπράγγων. Παράλληλα εκφράζει τον θαυμασμό του για την γόνιμη Φθιωτική γη: «...Εντός ολίγων ημερών τα έργα ολοκληρώθηκαν καθώς ο τόπος παρίσχει σε αφθονία όλα τα αναγκαία μέσα, αφού ο Εξίνος ο οποίος βρίσκεται στον

Ελληνιστική νεκρόπολη Εξίνου
(πηγή: Ιστοσελίδα Υπουργείου Πολιτισμού)

Μαλιακό κόλπο, στραμμένος προς νότο, απέναντι από το Θρόνιον, απολαμβάνει μια πλούσια γη. Γι αυτόν τον λόγο δεν έλειψε στον Φίλιππο κανένα αναγκαίο για τον σκοπό του. Και όπως ανέφερα, όταν ολοκληρώθηκαν τα έργα (ο Φίλιππος) μέσω των ορυγμάτων και των μηχανών κινήθηκε προς τα τείχη.»

Όσο ο Φίλιππος πολιορκούσε τον Εξίνο, εχθρικές ενισχύσεις έκαναν την εμφάνισή τους. Ο Σουλπίκιος με την ναυτική του μοίρα και οι Αιτωλοί στρατηγός Δωρίμαχος με δυνάμεις πεζικού και ιππικού κατέφθασαν να ανακουφίσουν την πίεση στους πολιορκούμενους. Ο Φίλιππος όμως είχε λάβει τα μέτρα του όχι μόνον προς την πλευρά της πόλης όπως αναφέραμε παραπάνω, αλλά είχε περικρακώσει ολόκληρο το στρατόπεδο του με τάφρο και τείχος. Οι Ρωμαίοι και οι Αιτωλοί επιτέθηκαν στις οχυρώσεις του Φιλίππου ο οποίος όμως προέβαλλε σθεναρή αντίσταση αποκρούοντας τους. Η νίκη αυτή εξύψωσε το ηθικό των Μακεδόνων εντείνοντας την πίεση στον πολιορκημένο Εξίνο. Τελικά οι κάτοικοι απελπισμένοι παρέδωσαν την πόλη στον Φίλιππο. (Πολ. 9.42)

Ο πόλεμος πλέον είχε επεκταθεί, με όλο και περισσότερες δυνάμεις να εισέρχονται σε αυτόν και από τις δύο πλευρές. Οι Σπαρτιά-

τες κηρύσσοντας τον πόλεμο στην Αχαϊκή Συμπολιτεία εισέβαλλαν στην Αρκαδία λεηλατώντας ενώ και οι Αιτωλοί διασχίζοντας τον πορθμό του Ρίου πραγματοποιούσαν επιδρομές στην Αχαΐα. Οι Αχαιοί βρέθηκαν σε δύσκολη θέση από τη διπλή αυτή επίθεση και ζήτησαν τη βοήθεια του Φιλίππου. Αυτός την άνοιξη του 209 π.Χ. κατέλαβε και πάλι στη νότιο Ελλάδα. Ο στρατός των Αιτωλών γι' αυτό το έτος Πυρρίας, ενισχυμένος με 1.000 Ρωμαίους από τον Σουλπίκιο αλλά και ένα τμήμα Περγαμηνών από τον (συνάδελο του γι' αυτό το έτος) Άτταλο, συνάντησε τον στρατό του Φιλίππου έξω από την Λαμία. Σε δύο διαδοχικές μάχες που εδόθησαν οι Αιτωλοί συνετρίβησαν μετρώντας βαριές απώλειες: πάνω από 1.000 νεκρούς σε κάθε μάχη. Εκτοτε δεν τόλμησαν να αντιπαρατεθούν ξανά στον Φίλιππο και ενεκλείσθησαν στα τείχη της οχυρής Λαμίας. Ο δε βασιλιάς της Μακεδονίας οδήγησε τον στρατό του στα Φάλαρα⁶. Ο Τίτος Λίβιος (27.30) περιγράφει αυτή την πόλη ως «τοποθεσία με μέχρι πρότινος αξιόλογο πληθυσμό χάρη στο εξάισιο λιμάνι της, στα ασφαλή αγκυροβόλια της περιοχής της και στα ναυτικά και εμπορικά πλεονεκτήματα που προσφέρει...».

Αποτυχημένες προσπάθειες ειρήνευσης
- Κάθοδος Φιλίππου στην Πελοπόννησο

Στο εν λόγω λιμάνι του Μαλιακού πρέσβεις από την Πτολεμαϊκή Αίγυπτο, την Αθήνα, τη Χίο και τη Ρόδο συνάντησαν τον Φίλιππο σε μια απόπειρα διαμεσολάβησης για ειρήνευση. Παράλληλα και ο βασιλιάς των Αθαμάνων και γείτονας των Αιτωλών Αμύνανδρος ενεργούσε από την πλευρά τους ως ειρηνοποιός. Προς το παρόν επετεύχθη ανακακή 300 ημερών ενώ οι συζητήσεις ανεβλήθησαν και συμφωνήθηκε να ξανάρχισαν στην Συνέλευση της Αχαϊκής Συμπολιτείας. Ο Φίλιππος αναχωρώντας από τα Φάλαρα κατευθύνθηκε μέσω Βοιωτίας προς την στρατηγική σημασία Χαλκίδα καθώς πληροφορίες του ανέφεραν πως ο Άτταλος έπληε προς αυτή. Αφήνοντας εκεί μια δύναμη σε περίπτωση επιθέσεως του Αττάλου, κινήθηκε συνοδεία ενός μικρού σώματος ιππέων και ελαφρού πεζικού προς το Άργος. Εκεί μέσω της λαϊκής ψήφου του ανετέθη η προεδρία των Ηραίων και των Νεμέων⁷. Αμέσως μετά το πέρας των Ηραίων πήγε στο Αίγιο για να παρευρεθεί στην Συνέλευση της Αχαϊκής Συμπολιτείας, όπως είχε αποφασισθεί στα Φάλαρα.

Στο Αίγιο εκτός του Φιλίππου ήταν παρόντες και οι απεσταλμένοι Αιγύπτου, Ρόδου, Χίου και Αθηνών, ενώ πρόσκληση να συμμετάσχουν στις συνομιλίες έλαβαν και οι Αιτωλοί. Η συζήτηση επικεντρώθηκε στο ενδεχόμενο ειρήνης με τους Αιτωλούς, έτσι ώστε οι Ρωμαίοι και ο Άτταλος να μην έχουν πλέον αφορμή εμπλοκής στην Ελλάδα. Οι Αιτωλοί όμως, ενθαρρυνόμενοι από την παρουσία του αγκυροβόλημένου στη Ναύπακτο ρωμαϊκού στόλου αλλά και από την είδηση πως ο Άτταλος βρισκόταν στην Αίγινα, επέδειξαν απογοητευτικά άεγκλη και αλαζονική στάση, αξιώνοντας απαράδεκτους όρους για παραχωρήσεις εδαφών. Ο Φίλιππος, εξοργισμένος που του έθεταν όρους πτημένου τη στιγμή που τους είχε συντρίψει στο πεδίο της μάχης, τους κατηγορήσε πως ενώ αυτός επιζητά την ειρήνη αυτοί επιδιώκουν τον πόλεμο. Με μηδανίως πιθανότητες ειρήνης προς το παρόν η Συνέλευση διελύθη. Προτού αποχωρήσει ο Φίλιππος άφησε 4000 άνδρες ως ενίσχυση στους Αχαιούς λαμβάνοντας ως αντάλλαγμα 5 πολεμικά πλοία. Η δημιουργία ενός ισχυρού στόλου ικανού να αντιπαρατεθεί στον ρωμαϊκό φαίνεται πως ήταν προτεραιότητα γι' αυτόν καθώς ο Λίβιος (27,30) αναφέρει πως και οι Καρχηδόνοι αλλά και ο βασιλιάς της Βιθυνίας Προσάσιος του απέστειλαν ναυτικές ενισχύσεις. Αποχωρώντας από το Αίγιο ο βασιλιάς της Μακεδονίας επέστρεψε στο Άργος για να παρευρεθεί στα Νέμεα, των οποίων όπως προείπαμε προήδρευε.

Κατά τη διάρκεια των Αγώνων ο ρωμαϊκός στόλος υπό τον Πόπλιο Σουλπίκιο Γάββα προσάραξε στην περιοχή μεταξύ Κορίνθου και Σικυώνας, λεηλατώντας και καταστρέφοντας την ύπαιθρο. Ο Φίλιππος άφησε τους Αγώνες, πήρε τους ιππείς του και επιτέθηκε στους διασκορπισμένους Ρωμαίους, προξενώντας τους απώλειες και καταδιώκοντας τους μέχρι τα πλοία τους. Αυτοί επέστρεψαν στην Ναύπακτο ενώ ο Φίλιππος με τη φήμη του πλέον γεμάτη λάμψη για τη νίκη του γύρισε για το υπόλοιπο των Αγώνων. Ακολούθησε μια σύντομη εκστρατεία του στην Ηλεία στο πλευρό των Αχαιών με σκοπό την έξωση των Αιτωλών από την Ήλιδα. Διεξήχθη μάλιστα και μια σκληρή μάχη⁸ προ της πώλεως αυτής. Σύντομα έφθασαν ειδήσεις όμως για κινήσεις των Ιλλυριών και των Δαρδανών. Έχοντας αποκομίσει πλούσια λεία (4000 αιχμαλώτους και 20000 ζώα) και αφήνοντας άλλους 2500 άνδρες υπό τους Μένιππο και Πολυφόντη ως βοήθεια στους Αχαιούς επέστρεψε στην Δημητριάδα της Μαγνησίας σε κάτι περισσότερο από μια εβδομάδα. Ο Σουλπίκιος με τον στόλο του περιέπλευσε την Πελοπόννησο φθάνοντας στην Αίγινα όπου θα διακείμεζε, όπως ακριβώς και ο Άτταλος.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

⁵ Ο Ιωάννης Βορτσέλας στο έργο του «ΦΘΙΩΤΙΣ» σελ. 143, παραδίδει πως με συμφωνία των Αιτωλών και του βασιλιά της Μακεδονίας Αντιγόνου Γ' Δώσανος η νότιος Θεσσαλία και Φθιώτιδα ενετάχθησαν στο Αιτωλικό Κοινό. Συγκεκριμένα αναφέρονται οι πόλεις Υπάτι, Λαμία, Φάραλος, Κρεμαστή Λάρισα, Εχίνος και οι Φθιωτικές Θήβες. Εκτός των Φθιωτικών Θηβών οι οποίες κατελήφθησαν το 217 π.Χ. από τον Φίλιππο, οι υπόλοιπες πόλεις φαίνεται πως παρέμεναν υπό αιτωλικό έλεγχο.

⁶ Τα αρχαία Φάλαρα βρισκόταν κάπου μεταξύ Αυλακίου και Στυλίδος και ήταν το επίνειο της αρχαίας Λαμίας.

⁷ Αθλητικοί - και όχι μόνο - αγώνες της αρχαίας Ελλάδας, κατά την διάρκεια των οποίων τηρούταν ανακαχή μεταξύ των ελληνικών πόλεων.

⁸ Οι Αιτωλοί και οι Ηλείοι είχαν ενισχυθεί κρυφά από 4000 Ρωμαίους αλλά και από Ιλλυριούς. Ο Φίλιππος μόλις το διεπίστωσε, δίστασε για επίθεση αλλά οι δυνάμεις του είχαν ήδη εμπλακεί σε μάχη. Ο ίδιος εφόρμησε κατά των Ρωμαίων, το άλογο του όμως δέχθηκε ακόντιο ρίχνοντας τον στο έδαφος. Γύρω του άρχισε σκληρή μάχη μεταξύ της σωματοφυλακής του και των Ρωμαίων, ενώ και ο ίδιος επέδειξε απάραμλλο θάρρος. Τελικά διέφυγε τον κίνδυνο επιβαίνοντας άλλο άλογο. (Τ.Λ.β. 27.32)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΑΤΙΡΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ
ΔΑΚΡΥΣΜΕΝΟΙ ΚΑΘΡΕΦΤΕΣ

Επίμονα φημί το πας
 κι ενίοτε βιαίως
 κι όλο ρωτάς: με αγαπάς;
 και σ' απαντώ: βεβαίως.

Δεν το περίμενα ποτέ
 χέρι ζεστό ν' απλώνεις,
 να στέκεις μπρος μου εαυτέ
 και να με καμαρώνεις.

Κάποτε με μωρών σκουφιά
 αφήναμε να πέφτει
 το βλέμμα μας στην ζωγραφιά
 των δυό μας στον καθρέφτη.

Το πρόσωπό μας θαλερό
 κι άνοιξη να μυρίζει
 σε άλλον ζούσαμε καιρό
 και σ' άλλο μετερίζι.

Έχουν τα φύλλα μαραθεί
 και τ' άνθη έχουν μαδίσει
 κι η νιότη μας έχει χαθεί
 στου βίου μας την δύση.

Η νιότη μας μιά αγκαλιά
 που γρήγορα ξοδεύτη
 και δεν απόμεινε σταλιά
 εικόνας στον καθρέφτη.

Τα βάσανα είναι πολλά
 κι οι χρόνοι είναι κλέφτες
 και με αισθήματα απαλά
 δακρύζουν κι οι καθρέφτες.

Κυλούν τα δάκρυα νωπά
 και δεν γρικιέται κρότος
 κι άγνωστο το ποιός αγαπά
 και ποιός δακρύζει πρώτος.

Υπάρχουν άγνωστες ροπές
 όσο κι ανθρώποι ψεύτες
 κι όταν σιγούν οι ποιητές
 δακρύζουν κι οι καθρέφτες...

ΤΑΚΗΣ ΚΟΛΙΑΒΑΣ - ΜΩΛΙΟΤΑΚΗΣ
Ο Α' Μακεδονικός Πόλεμος
Με έμφαση στα γεγονότα της Στερεάς Ελλάδος
Γράφει ο Γεώργιος Αλέξανδρος Μπαλωμένος
Συνέχεια από το χθεσινό μας φύλλο
Ναυτικές επιχειρήσεις στο Αιγαίο
- Συγκρούσεις στη Στερεά Ελλάδα

Κατά την αρχή του θέρους του επομένου έτους (208 π.Χ.) ο Σουλπίκιος και ο Ατταλός συγκέντρωσαν τους στόλους τους (25 και 35 πλοία αντίστοιχα) και επιτέθηκαν ανεπιτυχώς στην Λήμνο. Οι δε Αιτωλοί δέχονταν τα εδάφη των γειτόνων τους. Ο Φίλιππος αντέδρασε αμέσως διατάσσοντας να συγκεντρωθεί ο μακεδονικός στρατός στη Λάρισα. Στην Δημητριάδα όπου βρισκόταν σύντομα δέχθηκε επισκέψεις από όλους τους συμμάχους του. Οι Ακαρνάνες ανησυχούσαν για τις αιτωλικές επιδρομές, οι Αχαιοί ανέφεραν πως ο τύραννος της Σπάρτης Μαχανίδας είχε στρατοπεδεύσει στα όρια του Άργους, οι Βοιωτοί και Ευβοείς φοβόντουσαν τον εκθρικό στόλο της Στενά των Θερμοπυλών με τάφρους, περίφραξη και ισχυρή φρουρά στοχεύοντας καταφανώς να φράξουν το δρόμο προς τη νότιο Ελλάδα και να αποτρέψουν τον Φίλιππο να συνδράμει τους Αχαιούς. Οι πλέον φλέγουσες ειδήσεις όμως έρχονταν από την Σκόπελο (μακεδονική κτήση όπως και η Λήμνος) στην οποία είχε επιτεθεί ο Ατταλός ηπειρωτών και καταστρέφοντας την. Ο Φίλιππος καθησυχασε τους συμμάχους του και αποπέμνοντας τους υποσχέθηκε να πράξει ό,τι καλύτερο μπορεί. (Ποθ. 10.41, Τ.Λιβ. 28.5)

Ο άοκνος Αντιγονίδης⁹ αρχικά ενίσχυσε περιφερειακά νευραλγικά σημεία προτού αναλάβει επιθετικές πρωτοβουλίες. Πρωτίστως ενίσχυσε την Σκόπελο με απόσπασμα στρατού. Τους στρατηγούς Ποιλυφόντη και Μένιππο τους έστειλε, τον πρώτο σε Φωκίδα και Βοιωτία και τον δεύτερο στην Χαλκίδα με 1.000 πελταστές και 500 Αγγιάνες για την προστασία του υπολοίπου νησιού. Ο ίδιος πήγε στην Σκοτούσσα διατάσσοντας τον στρατό, ο οποίος στο μεταξύ είχε συγκεντρωθεί, να προσέλθει και να τον συναντήσει εκεί. Σύντομα έλαβε ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Συγκεκριμένα στην Ηράκλεια οι ηγέτες των Αιτωλών θα συγκαλούσαν Συνέλευση ενώ και οι Σουλπίκιος και Ατταλός καταπλέοντας στη Νίκαια¹⁰ είχαν προσέλθει για να συσχεφθούν μαζί τους περί των εξελίξεων. Έτσι ξεκίνησε αμέσως με τον στρατό του από την Σκοτούσσα με σύντομη πορεία ευεληπιστώντας να τους καταλάβει εξαπίνης και να τους συλλήβει. Δεν πρόλαβε όμως καθώς η Συνέλευση έληξε, παρόλα αυτά έκαψε τα σπαρτά στον κάμπο του Σπερχειού¹¹.

Εν συνεχεία ο Φίλιππος επέστρεψε στη Σκοτούσσα όπου άφησε τον κύριο όγκο του στρατού. Παίρνοντας μαζί του μόνο τους ελαφρά οπλισμένους και τη βασιλική φρουρά¹² πήγε στη Δημητριάδα όπου ανέμενε την επόμενη κίνηση των αντιπάλων οργανώνοντας ταυτοχρόνως ένα δίκτυο πληροφοριών. Συγκεκριμένα έστειλε αγγελιαφόρους στις φρουρές της Σκοπέλου, Φωκίδος και Ευβοίας μιλώντας τους τον ειδοποιήσουν με φρυκτωρίες εφόσον έβλεπαν τον εκθρό. Ο ίδιος έλαβε θέση στο Όρος Τισσαίο¹³, ιδανική θέση παρατήρησης σε σχέση με τις παραπάνω περιοχές.

 Τμήμα οχυρώσεων Ωρεών Ευβοίας
 (πηγή: <http://www.kastra.eu/>)

Στην αντίπερα όχθη ο Σουλπίκιος, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε προσορμηθεί επίσης στην Επικνημίδεια Νίκαια, απέπλευσε μαζί με τον Ατταλό προς τους Ωρεούς Ευβοίας· μακεδονική κτήση εκείνη την περίοδο. Φθάνοντας διεξήγαγαν μυστικές συνεννοήσεις με τον Πλάτωνα, διοικητή της φρουράς, και μετά από 4 ημέρες εξαπέλυσαν επίθεση ακολουθώντας παρόμοια τακτική με αυτή της Αντίκυρας· οι Ρωμαίοι θα επιτίθονταν από θάλασσα και οι Περγαμνικοί από στεριά. Ο Τίτος Λίβιος (28.6) παραδίδει την πολιορκία και κατάληψη της ευβοϊκής πόλης: «Η πόλη διέθετε δύο ακροπόλεις, η μια υπερκείμενη της θαλάσσης, η άλλη στην καρδιά της πόλης. Απ' την τελευταία ένα υπόγειο πέρασμα οδηγούσε στη θάλασσα, και κάποτε οδηγούσε σε έναν πύργο 5 πατώματα ψηλό, ο οποίος συνιστούσε επιβλητική άμυνα. Εδώ έλαβε χώρα σκληρός αγώνας, καθώς ο πύργος ήταν εφοδιασμένος σε αφθονία με βλήματα κάθε είδους, και οι μηχανές και το πυροβολικό των πλοίων ανεπιτυχώς για δράση κατά των τοίχων. Ενόσω η προσοχή όλων ήταν στραμμένη στη σύγκρουση που διαδραματιζόταν εκεί, ο Πλάτων έμπασε τους Ρωμαίους από τις πύλες της θαλασσίας ακροπόλεως, η οποία κατελήφθη αμέσως. Ύστερα οι αμυνόμενοι αναγκασμένοι να επιστρέψουν στην πόλη, επεχείρησαν να ανακαταλάβουν την άλλη ακρόπολη. Άνδρες όμως τοποθετημένοι εδώ γι' αυτό τον σκοπό τους έκλεισαν τις πύλες, και έτσι αποκλεισμένοι και από τις δύο ακροπόλεις σκοτώθηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν. Η μακεδονική φρουρά παρετάχθη σε κλειστή φάλαγγα κάτω από τα τείχη της ακροπόλεως, ούτε επιχειρώντας να διαφύγει ούτε να λάβει ενεργό μέρος στη μάχη. Ο Πλάτων έπεισε τον Σουλπίκιο να τους αφήσει να φύγουν και έτσι μπήκαν σε πλοίο και αποβιβάστηκαν στο Δημήτριον¹⁴ της Φθιώτιδος. Ο ίδιος ο Πλάτων προσχώρησε στον Ατταλό.» Η πόλη ηπειρωτήθηκε από τους Ρωμαίους ενώ ο Ατταλός στο μεταξύ πιθανότατα είχε ήδη αποπλεύσει για να επιτεθεί στον Ονούτα (σημ. Αταλάντη).

Ο Σουλπίκιος ενθαρρυνόμενος από την εύκολη επιτυχία του στους Ωρεούς έβαλε αυτή τη φορά πλώρη για την Χαλκίδα. Σύντομα όμως διαπίστωσε ο ίδιος ότι τα ισχυρά αέρια αλλήλα και θαλάσσια ρεύματα που διέρχονται των Στενών του Ευρίπου έκαναν πολύ επικίν-

δυνο το αγκυροβόλιο. Επίσης ήρθε αντιμετώπος με τις ισχυρότερες οχυρώσεις της πόλης, τον αυξημένο αριθμό αλλήλα και την αποφασιστικότητα της φρουράς. Κρίνοντας ψυχραίμα και ορθολογικά την κατάσταση απεφάνθη πως δεν υπήρχε ελπίδα κατάληψης της Χαλκίδος. Έτσι εγκαταλείποντας αυτό το αστραπιαίο εγχείρημα ανέκρουσε πρύμναν και κατέπλευσε χωρίς χρονοτριβή στον Κύνο (σημ. Λιβανάτες), επίγειο του Οπούντος. (Τ.Λιβ. 28.6)

Από την άλλη πλευρά ο Φίλιππος ειδοποιήθηκε από τις φρυκτωρίες των Ωρεών, παρότι αυτές λόγω της προδοσίας άναψαν καθυστέρηματα. Υπερώντας επίσης σε στόλο κάθε σκέψη για προσέγγιση της Ευβοίας μέσω θαλάσσης κρίνονταν απαγορευτική. Για να αντισταθμίσει ο Φίλιππος αυτά τα μειονεκτήματα κινήθηκε ταχύτατα αμέσως μόλις έλαβε το σήμα. Γνώριζε πως η στρατηγική σημασία Χαλκίδα θα απειλείτο άμεσα, όπως απεδείχθη, και πως έπρεπε να την υπερασπισθεί. Έτσι από την Δημητριάδα επέστρεψε στην Σκοτούσσα από την οποία αναχώρησε τα μεσάνυχτα. Κατερχόμενος στη Φθιώτιδα διέβησε τους οχυρωμένους στις Θερμοπύλες Αιτωλούς, αναγκάζοντας τους να καταφύγουν στην Ηράκλεια. Τελικά έφθασε στην Ελλάδα της Φωκίδος, έχοντας καλύψει πάνω από 60 μίλια μέσα σε μια μέρα! Στο ίδιο διάστημα ο Ατταλός είχε ολοκληρώσει την κατάληψη και ηπειρωσία του Οπούντος μετά από πολιορκία και πλέον αποσπούσε εισφορές από τους πλουσιότερους πολίτες της πόλης, παντελώς ανυποψίαστος για την αστραπιαία προέλαση του Φιλίππου. Θα είχε βρεθεί σε δυσχερέστατη θέση εάν μερικοί Κρήτες οι οποίοι σε αναζήτηση τροφών δεν είχαν εξαπλωθεί πέραν του κανονικού παρατηρώντας έτσι εγκαίρως την άφιξη του μακεδονικού στρατού. Με τον στρατό του διατελώντας εν πλήρει συγχύσει και επιβιβασμένο όπως - όπως στα πλοία ο Ατταλός φρόντισε να διαφύγει αμέσως μαινόμενος κατά Θεών και...Οπούντιων, οι οποίοι δεν είχαν παραδοθεί αμέσως αλλήλα έδωσαν πολύτιμο χρόνο στον Φίλιππο με την αντίσταση τους... (Τ.Λιβ. 28.7)

Διευθετώντας τα πράγματα στον Ονούτα ο Φίλιππος πολιορκήσε το ελεγχόμενο από τους Αιτωλούς Θρόνιο¹⁵, το οποίο και κατέλαβε.

 Οχυρώσεις αρχαίας Δρυμαίας
 (πηγή: Ιστοσελίδα «Δρόμοι του Πausανίας»)

Ο Ατταλός μετά τη φυγή του κατέπλευσε προσωρινά στους Ωρεούς. Σύντομα έλαβε νέα πως ο βασιλιάς της Βιθυνίας Προυσίας Α' απειλεί τα εδάφη του και παρατώντας τα πάντα έφυγε οριστικά για την Ασία. Ο δε Σουλπίκιος σάλπασε για την Αίγινα. Απομένοντας πλέον απόλυτος κυρίαρχος στην Λοκρίδα ο Φίλιππος κατέλαβε εν συνεχεία το Τιθρώνιο και τη Δρυμαία και τέλος κινήθηκε ξανά προς την Ελλάδα, όπου είχε συμφωνηθεί να συναντήσει και πάλι τους πρεσβευτές της Πτολεμαϊκής Αιγύπτου και της Ρόδου. Οι δυνάμεις αυτές βασιζόνταν στο εμπόριο και ο συνεχιζόμενος πόλεμος έπληττε τα συμφέροντά τους, γι' αυτό το λόγο κατέβαλλαν συνεχείς προσπάθειες διαμεσολάβησης. Σημειωτέον ότι είχαν παραστεί και στη Συνέλευση των Αιτωλών στην Ηράκλεια Φθιώτιδος στην οποία αναφερθήκαμε ανωτέρω. Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών όμως έφθασαν νέα πως ο τύραννος της Σπάρτης Μαχανίδας ετοιμαζόταν να επιτεθεί στους Ηλείους την στιγμή μάλιστα που αυτοί προετοίμαζαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ο Φίλιππος θεώρησε χρέος να αποτρέψει κάτι τόσο ανόσιο και ξεκινώντας με τη γνωστή του κεραυνοβόλη προέλαση εισέβαλλε μια ακόμη φορά στην Πελοπόννησο. Ο Μαχανίδας μαθαίνοντας κάτι τέτοιο επέστρεψε εσπευσμένα στη Σπάρτη. (Τ.Λιβ. 28.7)

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

⁹ Αντιγονίδες: βασιλική δυναστεία της Μακεδονίας με γενάρχη τον Αντίγονο Α' Μονόφθαλμο, στρατηγό του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Εισήλθαν στο προσκήνιο κατά τη διάρκεια των πολέμων των Διαδόχων (322-280 π.Χ.) και παγίωσαν τη θέση τους μετά τη Γαλατική Εισβολή (280-277 π.Χ.).

¹⁰ Αρχαία πόλη - φρούριο της Λοκρίδος, μεταξύ Θερμοπυλών και Σκάρφειας. Κατά τον Στράβωνα:

- βρισκόταν εντός των Στενών των Θερμοπυλών: «Προς δέ ταίς Θερμοπύλαις έστι φρούρια εντός των στενών, Νίκαια μὲν ἐπὶ θάλατταν Λοκρῶν, Τειχιῶς δὲ καὶ Ἡράκλεια ὑπὲρ αὐτῆς...» (Θ, 4.13)

- κοντά στην ανατολική είσοδο τους: «...Σκάρφεια σταδίοις υπερκειμένη τῆς θαλάττης δέκα, διέγουσα δὲ τοῦ Θρονίου τριάκοντα, ἐλάττωσι δὲ μικροῖι... ἐπειτα Νικαία ἐστὶ καὶ αἱ Θερμοπύλαι.» (Θ, 4.4)

¹¹ Υπενθυμίζουμε πως η Κοιλιάδα του Σπερχειού τελούσε υπό αιτωλικό έλεγχο.

¹² Σωματοφυλακή των Μακεδόνων βασιλέων. Απαρτιζόταν από επιλεκτους Μακεδόνες ευγενείς, τους διασήμους «Εταίρους». Ο αριθμός τους έφτανε τους 300 άνδρες. Λεγόταν επίσης και «άγλημα των Εταίρων».

¹³ Το Τισσαίο Όρος βρίσκεται μερικά χιλιόμετρα ΒΔ της Αργαλαστής, στο νομό Μαγνησίας.

¹⁴ Η αρχαία Πύρασος. Βρισκόταν ανατολικά του όρους Όθρυς και απείχε 20 στάδια (3.703 μέτρα) από τις Φθιωτικές Θήβες. Σύμφωνα με τον Στράβωνα (Θ, 5.14) διέθετε καλό λιμάνι («...ήν δὲ πόλις εὐλίμενος ἢ Πύρασος...») αλλά και άλοςος της Δήμητρας σε κοντινή απόσταση, εξού και η ονομασία «Δημητήριον».

¹⁵ Αρχαία πόλη, η σημαντικότερη της Λοκρίδος σύμφωνα με τον Πτολεμαίο. Ο Στράβων επίσης παραδίδει πως βρισκόταν 30 στάδια (περίπου 5,5 χιλιόμετρα) ανατολικά της Σκάρφειας. Επίσης διέθετε επίγειο σε απόσταση 20 σταδίων (3,7 χιλιόμετρα), πιθανώς κοντά στην σημερινή εκκλησία του Αγίου Νικολάου στο Καινούργιο.

Συνεχίζεται
Σαν σήμερα
1822 Ο Στάικος Σταϊκόπουλος κυριεύει το φρούριο του Παλαμιδίου από τους Οθωμανούς.

1899 Ο ελβετός επιχειρηματίας Χανς Γκάμπερ ιδρύει

την ποδοσφαιρική ομάδα της Μπαρτσελόνα.

1908 Κατά τη γενική συνέλευση των μελών του,

καταρτίζεται το πρώτο καταστατικό του Ηρακλή Θεσσαλονίκης, που είναι από τα

πρώτα ελληνικά αθλητικά σωματεία. Φέρει την ονομασία Οθωμανικός Ελληνικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης: Ο Ηρακλής. Είχε ιδρυθεί το 1899 ως Όμιλος Φιλομούσων.

1912 Αρχίζει οι στρατιωτικές επιχειρήσεις για την κατάληψη των Ιωαννίνων, κατά τη διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου.

1964 Στο αίμα πνίγεται ο επίσημος εορτασμός στον Γοργοπόταμο για την ανατίναξη της ομώνυμης γέφυρας από αντιστασιακούς το 1942. Έκρηξη του χώρου της εκδήλωσης προκαλεί τον θάνατο 13 ανθρώπων και τον τραυματισμό 45.

1975 Οι Queen ανεβαίνουν στο Νο1 του αγγλικού πίνακα επιτυχιών με το τραγούδι Bohemian Rhapsody.

Παρουσίαση Πανεπιστημίων - Σχολών

Ιόνιο
Πανεπιστήμιο

Συνεχίζεται στο σημερινό φύλλο η παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου

Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας
και Μουσειολογίας

Το Τμήμα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας είναι το μόνο Πανεπιστημιακό Τμήμα στην Ελλάδα που καλύπτει τις αναφερόμενες στην ονομασία του γνωστικές περιοχές καθώς εξειδικεύεται σε ζητήματα Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας, Μουσειολογίας και γενικότερα της επιστήμης της Πληροφορίας. Αρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 και σκοπό έχει την άρτια θεωρητική και πρακτική κατάρτιση των φοιτητών του σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με την θεωρία του βιβλίου, των αρχαιολογικών τεκμηρίων, των αντικειμένων μουσειακής αξίας και γενικά της πληροφορίας και των πληροφοριακών συνόλων, σε συμβατική ή ψηφιακή μορφή, καθώς και με την δημιουργία, οργάνωση, ταξινόμηση, διαχείριση και αξιοποίηση συλλογών βιβλιακού, αρχαιολογικού ή άλλης μορφής υλικού και πληροφοριών.

Απώτερος σκοπός είναι η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού που είναι απαραίτητο για την στελέχωση των πάσης φύσεως, δημόσιων και ιδιωτικών, βιβλιοθηκών, αρχαιολογικών υπηρεσιών, μουσείων, κέντρων τεκμηρίωσης και υπηρεσιών πληροφορίας. Πέραν των ειδικών γνώσεων και δεξιοτήτων το Τμήμα παρέχει στους φοιτητές του γνώσεις γενικής παιδείας και γνώσεις πληροφορικής, που θεωρούνται απαραίτητες για την συγκρότηση επιστημονικών ικανών να κατανοήσουν και να χρησιμοποιήσουν σωστά τις εξειδικευμένες γνώσεις τους, τόσο ως επαγγελματίες, όσο και ως ερευνητές σε σχετικούς επιστημονικούς τομείς.

Στη σημερινή «Κοινωνία της Πληροφορίας», η σωστή οργάνωση και χρήση των πληροφοριών και η έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση σε όλα τα επίπεδα είναι απαραίτητη για την επιβίωση κάθε δημιουργικής δραστηριότητας. Μαζί με την ανάγκη της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς και τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών, οδηγεί τα τελευταία χρόνια, σε μια ραγδαία εξέλιξη στα επιστημονικά πεδία που θεραπεύει το Τμήμα, δηλαδή στην οργάνωση, εύρεση, διάθεση και παρουσίαση της πληροφορίας.

Συνεπώς, παρατηρείται μια αύξηση της ζήτησης για επιστήμονες αυτού του χώρου, και οι προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων του Τμήματός μας είναι εξαιρετικά ευνοϊκές, και το ποσοστό απορρόφησης τους από την αγορά εργασίας, και ειδικά το δημόσιο τομέα, παραμένει αρκετά υψηλό. Μάλιστα πρόσφατα το Τμήμα, ακολουθώντας τις διεθνείς τάσεις, και για να δείξει καλύτερα το εύρος των αντικειμένων που θεραπεύει και τις επαγγελματικές δυνατότητες των αποφοίτων του, μετονομάστηκε σε «Τμήμα Επιστήμης της Πληροφορίας: Αρχαιολογίας, Βιβλιοθηκονομίας και Μουσειολογίας», ενώ εντάχθηκε μαζί με το Τμήμα Πληροφορικής στη «Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής».

Οι απόφοιτοι μπορούν να ασχοληθούν με οργάνωση, ταξινόμηση, αναζήτηση και παρουσίαση κάθε είδους συλλογής τεκμηρίων, από εταιρικά αρχεία ως μουσειακές εκθέσεις, από παπύρους ως οπτικοακουστικά μέσα, από νομοθετήματα ως ψυχαγωγικό υλικό, σε συμβατικές ή ψηφιακές μορφές, και να καλύψουν ένα πολύ ευρύ φάσμα θέσεων και φορέων απασχόλησης.

Οι περισσότεροι απόφοιτοι καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας στις υπηρεσίες των Γενικών Αρχείων του Κράτους και άλλα αρχεία (πανεπιστημίων, τραπεζών και οργανισμών, δικαστηρίων, υπουργείων και κυβερνητικών φορέων, εταιριών, κ.α.), στις παντός είδους βιβλιοθήκες της χώρας (Εθνική Βιβλιοθήκη, Βιβλιοθήκη της Βουλής, βιβλιοθήκες πανεπιστημίων και ΑΤΕΙ, ερευνητικών κέντρων και μουσείων, δημοτικές βιβλιοθήκες, βιβλιοθήκες υπουργείων, νοσοκομείων, τραπεζών και άλλων οργανισμών), σε μουσεία, σε κέντρα τεκμηρίωσης και πληροφόρησης, εκδοτικούς οίκους, και σε έργα ψηφιοποίησης.

Για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών και εκπαιδευτικών αναγκών του Τμήματος λειτουργούν τρία ειδικά εργαστήρια. Τα εργαστήρια αναπτύσσουν μελετητική, ερευνητική, και εκπαιδευτική δραστηριότητα με έμφαση στα αντικείμενα της Τεκμηρίωσης της Πολιτιστικής και Ιστορικής κληρονομιάς, της τεχνολογίας της πληροφορίας και στις ψηφιακές βιβλιοθήκες και την ηλεκτρονική δημοσίευση. Κατά την πορεία των εργασιών των εργαστηρίων αναπτύχθηκαν ενδιαφέροντα ερευνητικά αποτελέσματα, που δημοσιεύτηκαν σε επιστημονικά περιοδικά. Συγκεκριμένα τα εργαστήρια είναι: Εργαστήριο Τεκμηρίωσης Πολιτιστικής και Ιστορικής Κληρονομιάς, Εργαστήριο Τεχνολογιών της Πληροφορίας, Εργαστήριο Ψηφιακών Βιβλιοθηκών και Ηλεκτρονικής Δημοσίευσης.

Με τη σημερινή δημοσίευση, κλείνει η παρουσίαση του Ιονίου Πανεπιστημίου. Όλες οι πληροφορίες που δημοσιεύονται προέρχονται από την επίσημη ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου. Στο επόμενο φύλλο θα αρχίσει η παρουσίαση του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ο Α' Μακεδονικός Πόλεμος
Με έμφαση στα γεγονότα της Στερεάς Ελλάδος

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Αποχώρηση των Ρωμαίων από την Ελλάδα
- Τελική πορεία προς την ειρήνευση

Ο Φίλιππος πραγματοποίησε μια σύντομη στάση στο Αίγιο όπου εξεφώνησε έναν εμπνευστικό λόγο στην Συνέλευση της Αχαϊκής Συμπολιτείας ενθουσιάζοντας τους Αχαιούς. Διευθετώντας παράλληλα και ορισμένα εδαφικά ζητήματα της Πελοποννήσου προς όφελος τους και λαμβάνοντας ναυτικές ενισχύσεις ως αντάλλαγμα διέσχισε τον Κορινθιακό πλέοντα προς την προσφάτως λεηλατημένη Αντίκυρα. Από εκεί έπλευσε προς το αιτωλικό λιμάνι των Ευρυθρών όπου απεβίβασθη. Οι Αιτωλοί τρομοκρατήθηκαν και κατέφυγαν σε δύσβατα και δασώδη μέρη. Κατέσχεσε επίσης πολλή κοπάδια και προμήθειες, τις οποίες απέδωσε στους Αχαιούς. (Τ.Λιβ. 28.8)

Αφήνοντας τον στρατό να επιστρέψει μέσω Φωκίδος και Βοιωτίας ο ίδιος πραγματοποίησε μια τρόπον τινά περιοδεία καταπλέοντας αρχικά στην Κόρινθο. Εν συνεχεία απηφώντας τολημρά τον ρωμαϊκό στόλο περιέπλευσε το Σούνιο με κατεύθυνση τη Χαλκίδα. Μιλώντας στους Χαλκιδείς εξέηρε την αφοσίωση και την αποφασιστικότητα τους. Ακολουθώντας μετέβη στους Ωρεούς τους οποίους ανακατέλαβε αναθέτοντας την ηγεσία της πόλης σε όσους προύχοντες διέφυγαν μετά την κατάληψη της πόλης αρνούμενοι τη σύμπραξη με τους Ρωμαίους. Ολοκληρώνοντας την περιοδεία επέστρεψε στην Δημητριάδα (Τ.Λιβ. 28.8). Το τρέχον έτος είχε φέρει εις πέρας πολλές δυσκολίες επιχειρήσεις επιδεικνύοντας λαμπρές στρατηγικές αρετές, χαλύβδινη αποφασιστικότητα και είχε προστατεύσει επιτυχώς τους συμμάχους του κερδίζοντας την εκτίμησή τους. Παράλληλα σκεπτόμενος μεθοδικά για τις μελλοντικές επιχειρήσεις διέταξε την κατασκευή 100 πολεμικών πλοίων στην Κασσάνδρεια (Χαλκιδικός). Με την ημερία να επικρατεί πλέον - έστω προσωρινά - στη νότιο Ελλάδα ο Φίλιππος επέστρεψε στη Μακεδονία για να επιτεθεί ξανά στους Θράκες Μαίδους. Ήταν φθινόπωρο του 208 π.Χ.

Ήταν φανερό πως οι τύχες του πολέμου έκλειναν πλέον φανερά υπέρ των Μακεδόνων και των συμμάχων τους. Το 207 π.Χ. ο ρωμαϊκός στόλος ανεκλήθη από την Ελλάδα. Απεσταλμένοι των ουδετέρων κρατών Αιγύπτου, Ρόδου, Χίου, Μυτιλήνης, Βυζαντίου και ίσως και των Αθηνών παρευρέθησαν σε μια ακόμη Συνέλευση των Αιτωλών και πάλη στην Ηράκλεια Φθιώτιδος, πιθανώς την άνοιξη του ίδιου έτους. Τους προειδοποίησαν για τους μεγάλους κινδύνους που έκρυβε για τους Έλληνες η συμμαχία τους με τους Ρωμαίους ενώ τους κατηγόρησαν για την βάρβαρη πολιτική λαφυραγώγησης στην οποία συνέεπραν. Παρόντες ήταν και Μακεδόνες αντιπρόσωποι. Οι Αιτωλοί δεν έδειξαν διάθεση για ειρήνευση και έτσι ο Φίλιππος εισέβαλλε ξανά στην Αιτωλία καταστρέφοντας το διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο τους Θέρμο, για δεύτερη φορά μέσα σε δέκα χρόνια. Ταυτόχρονα οι δυνάμεις της Αχαϊκής Συμπολιτείας υπό την ηγεσία του ικανού Φιλοποίμενος νίκησαν στη Μαντίνεια της Αρκαδίας τους Σπαρτιάτες του Μαχανίδα, ο οποίος σκοτώθηκε στη μάχη.

Οι Αιτωλοί χωρίς ενεργούς συμμάχους στην Ελλάδα, απομονωμένοι πλήρως και φέροντες βαριές τις πληγές του πολέμου αναγκάστηκαν να δεχθούν ανακωχή, το 206 π.Χ. Ο Φίλιππος απαλλαγμένος από τα μέτωπα της νοτίου Ελλάδος ανέλαβε και πάλι επιθετικές πρωτοβουλίες στην Ιλλυρία. Οι Ρωμαίοι ανήσυχτοι για τις εκεί κτήσεις τους επιχειρήσαν να αναζωπυρώσουν τις εκθρονημένες αποστέλλοντας 10000 πεζούς, 1000 ιππείς και 35 πολεμικά πλοία στην Επίδαμνο (σημ. Δυρράχιο) υπό τον αντικαταστάτη του Πομπηίου Σουλπίκιου Γάββα, Πόμπιο Σεμπρώνιο Τουδιτανό. Αυτός έστειλε 15 πλοία στην Αιτωλία σε μια απόπειρα να ξεσηκώσει ξανά τους Αιτωλούς, χωρίς επιτυχία. Ο Φίλιππος έδρασε ορμητικά αποκλείοντας τον Σεμπρώνιο στην Απολλωνία και δίνοντας την πέ-

Γράφει ο Γεώργιος Αλέξανδρος Μπαλωμένος

ριζ χώρα. Τελικά το 205 π.Χ. με διαμεσολάβηση των Ηπειρωτών αντιπρόσωποι από τα δύο στρατόπεδα συγκεντρώθηκαν στην πόλη Φοινίκη της Ηπείρου και συνομολόγησαν ειρήνη. (Τ.Λιβ. 29.12)

Επίλογος

Τον καιρό που έγινε η συνθήκη της Φοινίκης ο Β' Καρχηδονιακός Πόλεμος είχε ήδη λάβει διαφορετική τροπή. Οι Ρωμαίοι έχοντας αποτρέψει την απόβαση του Φιλίππου στην Ιταλία εστράφησαν πλέον αναπόσπαστοι κατά του Αννίβα. Επιστρατεύοντας πολυάριθμες εφεδρείες που τους προσέφερε απλόχερα το ανεξάντλητο ανθρώπινο δυναμικό της Ιταλίας και επιδεικνύοντας αξιοθαύμαστη υπομονή και μεθοδικότητα ανασυντάχθηκαν και ανέτρεψαν τις λιγοστές πιθανότητες που τους άφησε ο ιδιοφυής στρατηγός με τις συντριπτικές νίκες του. Το τελευταίο διάστημα του πολέμου κατόρθωσαν και μετέφεραν το βάρος των επιχειρήσεων εκτός Ιταλίας, στα καρχηδονιακά εδάφη της Ισπανίας και της Βορείου Αφρικής. Με την γενέτειρα του Καρχηδόνια να απειλείται άμεσα ο Αννίβας έσπευσε να την υπερασπιστεί εκκινώντας την Ιταλία. Η τελική μάχη του πολέμου δόθηκε στην Ζάμα το 202 π.Χ. με ήττα του Αννίβα. Η νικήτρια Ρώμη είχε θέσει κραταιές βάσεις για να αναδειχθεί μελλοντικά κοσμοκράτειρα.

Ο Α' Μακεδονικός Πόλεμος δεν έχει να επιδείξει καθοριστικά γεγονότα, ωστόσο οι μακροπρόθεσμες συνέπειες του είναι οπωσδήποτε καθοριστικότερες. Σύντομα οι Ρωμαίοι επέστρεψαν στην Ελλάδα για να λογαριαστούν ξανά με τον Φίλιππο Ε' και τους Μακεδόνες. Με το πρόσχημα της προστασίας των ελληνικών πόλεων από την αυταρχική μακεδονική ηγεμονία ξεκίνησε ο Β' Μακεδονικός Πόλεμος (200-197 π.Χ.) ο οποίος έληξε με την καθοριστική ήττα του Φιλίππου από τους Ρωμαίους και τους συμμάχους των Αιτωλούς στις Κυνός Κεφαλές της Θεσσαλίας, διαρρηγνύοντας αποφασιστικά τη μακεδονική δύναμη και ανοίγοντας διάπλατα τον δρόμο προς την επιβολή της ρωμαϊκής κυριαρχίας. Το ιστορικό προσκήνητο του Αιτωλού Αγελάου και πολλών ακόμη διορατικών ανδρών της Ελλάδος για ομόνοια προ του ρωμαϊκού κινδύνου παρέμεινε στη σκιά της σκοπιμότητας και του κοντόφθαλμου τυχοδιωκτισμού. Σε λιγότερο από έναν αιώνα όλη η Ελλάδα υπέκυψε προ των ξιφών της Ρώμης, γνωρίζοντας για πρώτη φορά στην Ιστορία ξένη κατοχή. Κλείνοντας, η Στερεά - όπως και τόσες άλλες ελληνικές περιοχές - βίωσε σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη της την αγριότητα του πολέμου πληρώνοντας την ανεκτίμητη αξία στρατηγική της θέση στην Ελλάδα.

ΠΗΓΕΣ

- Τίτος Λίβιος, Ιστορία της Ρώμης (<http://mcadams.posc.mu.edu/txt/ah/Livy/>)
- Πολυβίου, Ιστορία, εκδόσεις Στιγμή, Αθήνα, 2006
- Ι. Βορτσέλα, ΦΘΙΩΤΙΣ, εκδόσεις ΚΑΣΤΑΛΙΑ, 1973
- Πλουτάρχου, Βίοι Παράλληλοι / Αρατος (http://penelope.uchicago.edu/Thayer/E/Roman/Texts/Plutarch/Lives/Aratus*.html)
- Στραβώνος, Γεωγραφικά, εκδόσεις «Ι. Ζαχαρόπουλος», Αθήνα
- Περ. «ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ», Τεύχος 190, Άρθρο «ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑ»
- ΙΣΤΟΡΙΑ των ΕΛΛΗΝΩΝ, Β' έκδοση, τόμος 4, εκδόσεις ΔΟΜΗ
- ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ, εφ. «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 27/9/1998
- Αλεξ. Παράδειση: «Φρούρια και κάστρα της Ελλάδος», Π. Ευσταθιάδης, 1976
- Ιστοσελίδα Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (www.yppo.gr/)
- Ιστοσελίδα Δημοτικού Σχολείου Καινούργιου (http://dimkainourg.fth.sch.gr/?page_id=22)
- Αρχαιολογικός ιστότοπος «Δρόμοι του Πausανίας» (<http://arcadia.ceid.upatras.gr/pausanias/home.php>)
- <http://www.wikipedia.org/>

ΤΕΛΟΣ

Α' Εμφάνιση. Το AIDS εμφανίστηκε στον πλανήτη στις αρχές της 8ης 10ετίας του 20ού αιώνα. Είναι νέα μάλιστα της Ανθρωπότητας. Ανίατος. Θανατηφόρος.

Β' Ανήκει στην ομάδα των ρετροϊών. Σε μια ομάδα, που ονομάζονται: ρετροϊοί.

Γ' Ονομασία. Το όνομα: «AIDS» προέρχεται από τα αρχικά των αγγλικών λέξεων: Acquired Immune Deppiciency Syndrome= Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας. Αυτό είναι και ο ορισμός του. AIDS. Είναι το Σύνδρομο της Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας, που έχει ως κατάληξη το θάνατο!

Δ' Τι το προκαλεί; Το AIDS το προκαλεί ο ιός: HIV. Τι κάνει; Όταν εισέλθει στον οργανισμό, σιγά - σιγά τον αποδυναμώνει και τον καθιστά τρωτό και ευάλωτο στις λοιμώξεις.

Ε' Το άτομο, που φέρει τον ιό, ονομάζεται φορέας. Εκατομμύρια είναι οι φορείς του AIDS ανά τον κόσμο. Ιδιαίτερα μαστίζεται ο τρίτος κόσμος: Αφρική - Ασία.

Στ' Όταν ο φορέας του AIDS νοσήσει, όταν εκδηλωθεί η ασθένεια, τότε ονομάζεται: ασθενής. Ο χρόνος δε κατάληξης είναι δια-

1η Δεκεμβρίου

Παγκόσμια Ημέρα κατά του AIDS!

Του Δημήτρη Γ. Μπράνη
Σχολικού Συμβούλου - Δημοσιογράφου

φορετικός από ασθενή σε ασθενή.

Ζ' Πώς μεταδίδεται; α) Ο ιός μεταδίδεται με την σεξουαλική επαφή, όταν δεν παίρνονται προφυλάξεις, β) Μεταδίδεται με τη μετάγγιση μολυσμένου αίματος, αίματος που δεν ελέγχτηκε κατά την αιμοδοσία, γ) Μεταδίδεται από μητέρα φορέα στο κυοφορούμενο τέκνο της. Στο νεογνό της.

Η' Με τι δεν μεταδίδεται; Δεν μεταδίδεται με το φιλή και τη χειραψία.

Θ' Πρώτο θύμα. Πρώτο θύμα του AIDS υπήρξε μια Δανέζα ιατρός - 1979.

Ι' Θεωρίες. α) Θεωρία του πιθήκου. Το AIDS κατά τη θεωρία αυτή, προήλθε από τον πιθήκο, β) Θεωρία του πανσεξουαλισμού. Κατά τη θεωρία αυτή, το AIDS έφερε ο πανσεξουαλισμός. Η απελευθέρωση του σεξ. Και ήρθε - το AIDS - ως «NEMESIS» ως Θεία δίκη!

Σχόλιο 1ο Το AIDS, ως προελέχθη, εμφανίστηκε στον πλανήτη τον παρελθόντα αιώνα και στις αρχές της 10ετίας του 1980. Και χαρακτηρίστηκε ως η μαστίγα του αιώνα.

Σχόλιο 2ο Το AIDS δεν έρχεται προς τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος πηγαίνει προς το AIDS.

Σχόλιο 3ο Ο άνθρωπος αυτοβούλως καταστρέφεται. Αυτοβούλως γίνεται τραγωδία!

Σχόλιο 4ο Η έλλειψη σύννεψης, περίσκεψης, προφύλαξης αποβαίνει τραγική!

Σχόλιο 5ο Η ζωή είναι θείο δώρο!!! Θεία δωρεά!!! Δεν είναι ένα ευτελέστατο αντικείμενο!